

Sverige: en uppvisning i FTTH på landsbygden

av Nadia Babaali, kommunikationsdirektör på FTTH Council Europe

Den 26 juni 2013 – För att förstå vilken betydelse fiber till hemmet (FTTH – Fiber To The Home) har för ekonomin på landsbygden behöver vi bara vända blicken norrut. Länderna i Norden hör till de delar av Europa med störst andel landsbygd, och ändå har de mer avancerade FTTH-nät än några andra.

Sverige är det tredje största landet i EU sett till yta, men den genomsnittliga befolkningstätheten är bara 21 invånare per kvadratkilometer, en siffra som kan jämföras med 335 i Japan och 230 i Tyskland. Om man sedan betänker att ungefär 85 procent av Sveriges befolkning bor i tätort förstår man att landsbygden måste vara mycket glest befolkad. Det räcker att titta på kartan för att inse att detta innebär stora utmaningar när det gäller att bygga den fysiska infrastrukturen för kommunikationsnätverk.

När Sverige som första land i Europa utarbetade sin bredbandspolitik i slutet av 1990-talet sattes ett extremt ambitiöst mål om att göra landet till "ett informationssamhälle för alla". Fokus låg på att tillhandahålla den fysiska infrastrukturen, den grund utan vilken ingenting är möjligt. Regeringen satte upp målen och länsstyrelserna fick i uppdrag att se till att konkurrensutsatta svartfibernät byggdes i alla landets 289 kommuner. Statliga subventioner erbjöds för anslutning av varje tätort med 3 000 eller färre invånare, vilka annars skulle riskera att inte nås av privata företag. Detta var dock en relativt liten del av de totala investeringar som krävdes.

Framsynt beslutsfattande

Bredband – det vill säga att alla människors hem och arbetsplatser är ständigt uppkopplade till Internet – var på den tiden en relativt ny teknologi. Även om forskning hade kopplat samman bredband och ekonomisk tillväxt fanns inga säkra bevis på att det skulle vara nödvändigt att sprida den senaste tekniken till landets alla hörn. Men Sveriges regering var övertygad om att landsbygdens framtida överlevnad var helt beroende av tillgången till denna nya teknologi.

Sveriges framsynta regering hade med andra ord redan insett vad som nu håller på att bli tydligt för beslutsfattare i resten av Europa: Informationssamhället har inte råd att låta landsbygden hamna på efterkälken. Tillgången till bredband underlättar distansarbete och utökar möjligheterna att starta och driva företag i alla delar av landet. Detta minskar mängden resor och gör att folk kan arbeta där de bor i stället för att tvingas bo där de arbetar. Tillgången till bibliotek, universitet, skolor och sjukhus förbättras avsevärt när dessa viktiga institutioner träder in i den uppkopplade världen. Tillgången till digital information och tjänster gör kort sagt att lokalsamhällen kan blomstra, och bromsar den avfolkning som sker när invånare flyttar från landet till större städer. Även om FTTH är bra för hela samhället kan dess fördelar sägas vara allra största på landsbygden.

Sveriges regering räknade med att det skulle ge större effekt om de stimulerade infrastrukturen jämfört med om de enbart hade stimulerat efterfrågan (även om de samtidigt satsade på utbildning i skolan). Bredbandspolitiken som fastslogs innebar att svartfiber skulle finnas inom några kilometers avstånd från varje hem, men att invånarna själva fick betala den sista sträckan för att ansluta till

nätet. De uppmuntrades att investera i sina egna accessnät med hjälp av en skattesubvention som ersatte dem för 50 % av installationskostnader över 8 000 kronor, med maximalt 5 000 kronor per fastighet. Många valde att göra detta eftersom en FTTH-uppkoppling höjde värdet på deras bostad avsevärt.

Regeringens fokus på svartfiber främjade även framväxten av "öppna" nät, där den fysiska infrastrukturen ägs av ett företag men nätet är öppet för alla operatörer som vill erbjuda tjänster i det. Staden Västerås var först med detta koncept när man 1999 beslutade att bygga sitt eget fiberoptiska stadsnät, både för att fylla sina egna kommunikationsbehov och för att locka företag till staden. Det enda sättet att få tillbaka den stora investeringskostnaden var att locka så många användare som möjligt till nätet. I dag finns det mer än 35 tjänsteleverantörer i Västerås stadsnät, däribland stora operatörer som Telia och Tele2. Konsumenterna kan välja mellan mer än 185 olika abonnemang och tjänster. Modellen som utvecklades i Västerås var mycket framgångsrik, och har kommit att dokumenteras och säljas in till andra kommuner.

Att vända på slantarna

Sverige drar redan nytta av sitt beslut att investera i bredband och fiber till hemmet. En undersökning som gjordes av Ovum på uppdrag av FTTH Council Europe kvantifierade några av fördelarna. I lilla Hudiksvall växte exempelvis antalet företag i regionen mellan 6 och 14 procent om året mellan 2004 och 2009 när ett FTTH-nät hade byggts i staden. Det svenska IT-forskningsinstitutet Acreo gjorde 2011 en preliminär studie av den samhällsekonomiska avkastningen på FTTH-investeringar i Sverige. De tittade på ett stort antal faktorer, allt från hur många jobb som skapades när nätverken byggdes till hur mycket myndigheter sparar i telekomkostnader. Acreo kom fram till att investeringen på omkring 39 miljarder – den förväntade kostnaden av att ansluta varje hushåll i hela landet – skulle ge en samlad avkastning på 59 miljarder inom fem år. Med andra ord skulle varje investerad krona ge en och halv krona tillbaka inom loppet av fem år.

Länderna i Norden har blivit globala föregångare inom FTTH tack vare framsynta regeringsbeslut. Vi har nu fokuserat på Sverige, men vi skulle kunna berätta om lika positiva erfarenheter från resten av Norden. Danmark, Finland och Norge började utveckla FTTH-nätverk några år senare, och genom att följa Sveriges exempel gjorde de snabba framsteg. I Norge tog man idén om "öppen access" till en ny nivå när kraftbolaget Lyse bildade ett bredbandsdotterbolag vid namn Altibox, som utgjorde en plattform via vilken små kommunala FTTH-nät kunde anslutas till många olika operatörer. Finland blev nyligen det första landet i världen att göra bredband till en lagstadgad medborgerlig rättighet. Sedan den 1 juli 2010 kan alla finska medborgare förvänta sig en bredbandsuppkoppling med 1 Mbps, och regeringen har lovat att varje hushåll ska ha 100 Mbps år 2015 – det vill säga om bara två år. Till och med på Island, ett land där det kan bli så kallt som -30°C på vintern (försök att gräva ett dike i den temperaturen!), har det lokala kraftbolaget lagt FTTH-nät som redan når nästan halva befolkningen.

Andra europeiska länder som nu försöker komma underfund med hur de ska kunna bygga ut bredband till förmodat "olönsamma" landsbygdsområden borde hämta inspiration från Sverige och Norden. Som föregångare inom FTTH i Europa har dessa länder massor av värdefull erfarenhet att dela med sig av. Vi hoppas att du vill vara med oss och ta del av exempel på framgångsrika arbetssätt i Norden på FTTH-konferensen 2014 (www.ftthconference.eu), som äger rum i Stockholm i februari

med temat "Showcasing a brighter future". Den kommer att innehålla särskilda sessioner och seminarium för FTTH-initiativ i Norden, och tjänster och applikationer från dessa länder kommer att kunna upplevas i vår demonstrationsmonter "Applikationernas värld".

Referenser:

Socio-economic return of FTTH investment in Sweden, a pre-study, av ACREO AB

https://www.acreo.se/sites/default/files/public/acreo.se/upload/publications/prestudy_socio-economic_return_of_ftth_0.pdf

The Swedish commitment to broadband both in the cities and in the countryside, av Arne Granholm, särskild rådgivare till

Näringsdepartementet, Sveriges regering <http://www.oecd.org/sti/ieconomy/2736714.pdf>

– slut –

Om FTTH Council Europe:

FTTH Council Europe är en branschorganisation med uppdraget att stimulera och driva på tillgången av fiberbaserade, ultra-snabba accessnät för hushåll och företag. Rådet främjar denna teknik eftersom det kommer att leverera ett flöde av nya tjänster som förbättrar livskvaliteten, bidrar till en bättre miljö och ökar den ekonomiska konkurrenskraften. FTTH Council Europe består av mer än 150 medlemsföretag.

www.ftthcouncil.eu

Registrera dig nu för FTTH-konferensen 2014, som hålls i Stockholm mellan den 18 och 20 februari 2014:

www.ftthconference.eu

Längtar du efter en bättre Internet-anslutning? Klicka Like på "I want fibre" på Facebook:

www.facebook.com/pages/I-want-fibre/174248502650699

Presskontakt:

Nadia Babaali

Kommunikationsdirektör

FTTH Council Europe

+33 (0) 6 20 88 72 38

nadia.babaali@ftthcouncil.eu